

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ
САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ
ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ**

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

АКУШЕРИЯ

030100 0 - «ЕМДЕУ ІСІ» мамандығы

0301023 - «Акушер» біліктілігі

Сағат көлемі - 240

Астана 2010

Авторлар:

1. Н.С Дүйсенова - «Батыс Қазақстан медициналық колледжі» МКҚК акушерия және гинекология пәнінің оқытушысы;
2. Л.А Исакова - «Батыс Қазақстан медициналық колледжі»МКҚК акушерия және гинекология пәнінің оқытушысы.

Сарапшылар:

1. Н.Б.Дмитриенко – Батыс Қазақстан облысы Перинатальды орталықтың директоры;
2. Т.С Джумашева - Батыс Қазақстан облысы Перинатальды орталық директорының емдеу ісі жөніндегі орынбасары;
3. А.Е. Сакиева – Ақтөбе медициналық колледжі «Хирургия, акушерия және гинекология» ОМК оқытушысы.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен Орал қаласы «Батыс Қазақстан медициналық колледжі» МКҚК ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 0301000 - «Емдеу ісі» мамандығы 0301023 - «Акушер» біліктілігі бойынша 2010 жылғы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілді.

6 Литература и средства обучения*

6.1 Основная литература:

На государственном языке:

1. Бисембаева Р.С., Раисова Ә.Т., Нұрқасымов Р.Ғ. Оқулық. «Акушерия», – Алматы. 2004.
2. Көзденева Р.С., Сейітмәмбетова Н.Қ., Оқулық «Акушерлік» – Алматы. 2000.

На русском языке:

1. Акушерство: учебник + CD. В.Е.Радзинский. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2008. – 904 с.
2. Сестринское дело в акушерстве и гинекологии: учебник. М.В.Дзигуа. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2011. – 528 с.

6.2 Дополнительная литература:

1. Внутрибольничная инфекция: учебное пособие. В. Л. Осипова. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2009. – 256 с.
2. Гинекология. Л.Н. Василевская, В.М. Грищенко, В.П. Юровская, Н.А. Щербина. - Ростов-на-Дону, «Феникс», 2007.
3. «Акушерство и гинекология. Практикум» Т.Е. Белокриницкая. – Ростов-на-Дону. «Феникс» - 2007.
4. Перинатальное акушерство. В.Б. Цхай. - Ростов-на-Дону, «Феникс», 2007.
5. В.И Дуда «Акушерство» Москва 2005.
6. Программа ВОЗ «безопасное материнство». 2008.

6.3 Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажном и электронных носителях;
3. Учебно-методические пособия на бумажном и на электронном носителе;
4. Диапозитивы, слайды, учебные фильмы;
5. Комплект тематических плакатов;
6. Сборник тестов и задач.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері	7
3. Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны.	9
4. Оқу үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар . . .	18
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау	18
6 Әдебиеттер және оқу құралдары	19

* **Примечание:** Список литературы может обновляться ежегодно.

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

0301000 - «Емдеу ісі» мамандығы 0301023 - «Акушер» біліктілігі бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын (бұдан әрі - МЖМБС) енгізуге байланысты «Акушерия» пәні бойынша жаңа үлгілік оқу бағдарламасы құрастырылды.

«Акушерия» пәні босандыру мекемелерінде өздігінен жұмыс істей алатын жалпы практика акушерлерін даярлауға арналған және болашақ маманның кәсіптік құзыреттілігін қалыптастыру бағдарламасының ажырағысыз бөлігі болып саналады. Үлгілік оқу бағдарламасында әйелдерге медициналық қызмет көрсетуде инфекцияның алдын алу мәселелеріне, медицина дамуының болашағына көп көңіл бөлінеді. Акушер құзыреттілігін ескере отырып «Халықтың денсаулығы туралы» Қазақстан Республикасының Кодесін, ана мен бала денсаулығын қорғау туралы заңнамалық және нормативті-құқықтық құжаттамаларды, этикалық және құқықтық нормаларды, ауруханашілік инфекциялардың алдын алу және жүкті әйелдерге, толғатқан және босанған әйелдерге күтім жасау мәселелерін білуге аса назар аударылады.

Пәннің құрамына келесі тараулар кіреді:

- Қазақстанда акушерия-гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру;
- ауруханашілік инфекцияның алдын алу мәселелері;
- физиологиялық акушерия;
- патологиялық акушерия.

Пән басқа клиникалық пәндермен интеграцияны қарастырады: акушериядағы мейірбике ісі, ішкі аурулар пропедевтикасы, ішкі аурулар, балалар аурулары, жалпы хирургия, анестезиология мен реанимация және тағы да басқа жалпы кәсіптік пәндер. МЖМБС – на сәйкес білім алушылардың базалық, кәсіптік және арнайы құзырлықтарын қалыптастыруға арналған модульдік оқытудың құрылымы енгізілген. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастырғанда білім беру ұйымы пәнді оқыту бойынша үлгілік оқу бағдарламасында циклге бөлінген оқу уақытының көлемін сақтай отырып қазіргі заманға сай оқу технологиясын қолдана отырып 15-25% -ке дейін өзгертуге құқылы (ҚР МЖМБС 4.05-2008 «Орта білім. Техникалық және кәсіптік білім беру. Негізгі ережелер»).

Сабақты өткізу формалары:

- сабақтар оқу орнының сабақ кестесі бойынша жүргізіледі (теориялық, практикалық және жеке);
- білім алушылардың сабақтан тыс уақытта өз бетінше дайындалуы.

Тема 3.15 Акушерские операции. Уход в послеоперационном периоде

Общие сведения об акушерских операциях. Классификация акушерских операций. Показания, условия, подготовка к операциям. Принципы современного обезболивания. Роль акушерки в подготовке, выполнении операции и уходе за послеоперационными больными.

Практическое занятие

Занятия проводятся в кабинете доклинической практики: готовят инструменты, белье, шовный материал. На фантоме отрабатывают подготовку операционного стола и инструментов для операции. В роддоме наблюдают за выполнением акушерских операций. Осуществляют уход за послеоперационными родильницами. Клинический разбор истории родов с акушерскими операциями.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета, направлен на формирование у обучающегося знаний, умений и навыков по уходу за гинекологическими больными, беременными, роженицами и родильницами в пределах компетенции медицинской сестры по уходу (см. ГОСО, образовательную программу). Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 8 человек.

Для совершенствования практических навыков предусмотрена преддипломная практика по дисциплине.

Программа предоставляет право вносить обоснованные изменения и дополнения в формы, организацию, содержание, методы обучения. При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

Форма контроля знаний включает исходный, текущий, промежуточный итоговый контроль. Предлагается при составлении рабочих учебных программ компетентностно-ориентированные практические работы и тестовые задания. Предусмотрено право выбора на формы проведения контроля. Итоговая аттестация проводится в виде комплексного экзамена по основным клиническим дисциплинам в 2 этапа: теория и практика.

Тема 3.12 Кровотечения в последовом и послеродовом периоде. Геморрагический шок, ДВС-синдром, Эмболия околоплодными водами Современные методы борьбы с кровотечениями в последовом и раннем послеродовом периодах. Стандарты оказания неотложной помощи при акушерских кровотечениях

Кровотечение в родах: в первом, во втором и в третьем периодах и в раннем послеродовом. Расчет физиологической кровопотери и правила восстановления ее. Профилактика кровотечения во время беременности и в родах. Поздние послеродовые кровотечения, причины, клиника, диагностика. Геморрагический шок, клиническая картина в соответствии со стадиями. Диагностика. ДВС-синдром: причины, классификация, клиника и диагностика. Эмболия околоплодными водами: причины, клинические признаки. Современные методы борьбы с кровотечениями в последовом и раннем послеродовом периодах. Акушерская помощь на догоспитальном этапе. Роль акушерки в выявлении и профилактике этих осложнений. Стандарты оказания неотложной помощи при акушерских кровотечениях.

Практическое занятие

Занятия проводятся в родзале: выделяют группу повышенного риска по кровотечению. Определяют группу крови и Rh- фактор под контролем преподавателя. Участвуют в приеме родов, выделениях последа. Разбор истории родов с данной патологией. Неотложная помощь по стандартам. Участие в оказании помощи при патологии последового и раннего послеродового периода. Участие в гемотрансфузии. Участие в разборе случаев ручного отделения и выделения последа по историям родов. Неотложная помощь по клиническим протоколам.

Тема 3.13 Послеродовые септические заболевания

Понятие о послеродовых осложнениях и заболеваниях не септической этиологии. Септические послеродовые заболевания. Классификация, клиника, диагностика и принципы лечения. Послеродовые маститы: этиопатогенез, классификация, диагностика, лечение.

Практическое занятие

Проводятся в роддоме: общий уход, знакомство с принципами организации работы послеродового отделения, в палатах совместного пребывания «матери и дитя». Соблюдение санитарного режима по действующим приказам. Принципы грудного вскармливания. Уход за молочными железами при трещинах, техника сцеживания грудного молока. Проведение бесед на темы: «Гигиена послеродового периода», «Профилактика маститов».

Тема 3.14 Родовой травматизм

Виды родовой травматизма: разрыв наружных половых органов, промежности, влагалища, шейки матки и матки, выворот матки. Акушерские свищи. Причины. Классификация. Диагностика. Клиника. Акушерская тактика на догоспитальном этапе. Решение вопроса о транспортабельности. Роль акушерки в выявлении и профилактике этих осложнений.

Практическое занятие

Занятия проводятся в кабинете доклинической практики: учатся осматривать шейку матки на зеркалах, накладывать швы на промежность на муляжах, и на фантоме. В роддоме знакомятся с различными травмами родовых путей по историям родов.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Білім бағдарламасында және стандартта жоспарланған оқыту нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушылар: Базалық: БҚ 1. Қоғамда адамдар арасындағы қатынасты реттеуде адамгершілік ережелерін, диалектикалық дамудың негізгі заңдары мен заңдылықтарын, практикалық қызметте қолданыстағы заңдарды қолдана білуде; БҚ 2. Саяси жүйе және саяси тәртіп, саясатқа деген адамдардың көзқарасы жайлы түсінігі болуда; БҚ 3. Экономика негізі жайлы жалпы ережені, экономика негіздерін білуде, елдегі және шетелдегі экономикалық жағдайларды меңгере білуде; БҚ 4. Қазіргі компьютерлік технологиялар жайлы түсінігі болуда және оларды қазіргі медицинада қолдана білуде, кәсіптік қызметте қазіргі ақпараттық технологияларды қолдана білуде; БҚ 5. Рецепт жазуда, грек-латын терминдерінің мағынасын түсіндіре білуде, дәрілік заттардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтарын білуде; БҚ 6. Тіршіліктің пайда болуы мен дамуының жалпы заңдылықтарын, қалыпты және патологиялық жағдайларда адам организміндегі тіндер жасушаларының, ағзалар мен жүйелердің құрылымы мен қызметін білуде; БҚ 7. Тұқым қуалайтын аурулардың түрлерін және айқындау әдістерін меңгеруде және клиникалық пәндерді оқу кезінде алған білімдерін қолдана білуде; БҚ 8. Себептердің, жағдайлардың және организмнің жауап қайтару қасиетінің аурудың пайда болуындағы, дамуындағы, нәтижесіндегі рөлін, адам организміндегі барлық тіндер мен ағзалардың орналасуы	Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушы: - ҚР акушериялық көмек көрсетуді ұйымдастыруды; - ана мен бала денсаулығын қорғау туралы заңнамаларды; - диагностика әдістерін; - жүктіліктің және босанудың физиологиясы мен патологиясын; - экстрагениталдық патология туралы; - жыныс жолдарымен берілетін аурулар жайында; - шұғыл көмек көрсетудің әдістерін; - алдын алу және оңалту жолдарын; - жүкті, толғатқан және босанған әйелдерге күтім жасау принциптерін; - туа біткен және тұқым қуалаған аурулар диагностикасының скрининг әдістерін және олардың профилактикасын білуі тиіс. - жүктілік пен босану ағымына бақылау жүргізуді; - диагноз қоюды; - қауіп-қатер топтарын анықтай алуды; - қалыпты босануды қабылдауды; - шұғыл көмек көрсетуді; - халыққа гигиеналық тәрбие мен медицина-генетикалық кеңес беру шараларын өткізуді; - босануды қабылдау дағдыларын меңгеруді; - тексерудің арнайы және қосымша әдістері арқылы жүктіліктің мерзімін анықтай алуды; - медицина-санитариялық алғашқы

мен құрылымын, олардың негізгі атқаратын қызметтерін білуде және алған білімдерін клиникалық практикада қолдана білуде; БҚ 9. Жасқа байланысты адам физиологиясын білуде және оларды арнайы пәндерді оқу кезінде қолдана білуде; БҚ 10. Патологиялық реакциялардың сипатын анықтай білуде, микропрепараттар бойынша әртүрлі патологиялық үрдістерді микроскопиялау техникасын игере және жіктей білуде; БҚ 11. Микробтардың, вирустардың табиғатын, олардың инфекциялық үрдістердің дамуындағы рөлін, медициналық ұйымдардың құрылымдық бөлімдеріндегі науқастар мен медицина қыметкерлерін инфекциялық бақылауда және олардың инфекциялық қауіпсіздігін білуде; Кәсіптік: КҚ 1. Науқастарға мейірбикелік күтім жасауды ұйымдастыруда және оларды бақылауда, емшараларды және медициналық іс-әрекеттерді орындау техникасын меңгеруде; КҚ 2. Ағзалар мен жүйелер қызметі бұзылыстарының негізгі симптомдары мен синдромдарын білуде, науқастарды зертханалық, функциональдық және аспаптық тексеру әдістеріне дайындау әдістемелерін игеруде; КҚ 3. Ересектер мен балаларға дәрігерге дейінгі және білікті медициналық шұғыл көмек көрсетуде; КҚ 4. Әртүрлі зақымданулар кезінде алғашқы медициналық жәрдем көрсету тәсілдерін, хирургиялық науқастарға күтім жасау әдістерін, жүрек-өкпе реанимациясы әдістемелерін меңгере білуде; КҚ 5. Барлық жас кезеңдерінде кездесетін аурулар дамуында және қауіпті жағдайларда қарқынды терапия мен реанимацияның қазіргі әдістемелерін игеруде және МҰ ауруханаларында науқастарға қалпына келтіру	көмек көрсету жүйесінде жұмыс істеуді; - босандыру мекемелерінде медициналық іс-әрекеттерді атқара алады үйреніп алуы қажет. - медициналық этика мен деонтологияда; - акушериялық стационарда санитария-гигиеналық режимді сақтай білуде; - өз құзыреттілігі аясында жүкті әйелдерге күтім жасай білуде; - халі нашар жүктілерге ауруғанаға дейінгі кезеңде шұғыл көмек көрсете білуде; - отбасын жоспарлау мәселелерінде құзырлы болуы қажет.
---	--

Практическое занятие

Занятия проводятся в роддоме. Учащиеся определяют тонус матки, высчитывают темп раскрытия шейки матки. Выделяют группу повышенного риска. Заполняют партограмму. Принимают участие в выполнении лечения.

Тема 3.9 Аномалии таза. Течение и ведение родов при аномалиях таза

Понятие анатомического и функционального узкого таза. Классификация. Особенности биомеханизма родов. Диагностика. Течение беременности. Ведение родов. Профилактика осложнений при различных формах узкого таза. Роль акушерки в диагностике узких тазов, профилактике осложнений и своевременной госпитализации. Показания к оперативному родоразрешению при аномалии таза.

Практическое занятие

Занятия проводятся в женской консультации, отделении патологии: измерение наружных размеров таза, измерение ромба Михаэлиса и определение его формы. Измерение индекса Соловьева. Определение диагональной и истинной конъюгаты. Определение признака Вастена. Определение предполагаемой массы плода.

Тема 3.10 Роды при разгибательных предлежаниях. Поперечное и косое положение плода

Разгибательные предлежания плода: переднеголовное, лобное, лицевое. Диагностика. Биомеханизм и ведение родов при переднеголовном и лицевом предлежаниях. Диагностика лобного предлежания и акушерская тактика. Высокое прямое стояние головки. Низкое поперечное стояние головки. Распознавание и акушерская тактика. Виды асинклитических вставлений. Роль акушерки в профилактике осложнений при неправильных вставлениях головки.

Практическое занятие

Занятия проводятся в кабинете доклинической практики: определение видов разгибательных предлежаний, распознавание. Особенности биомеханизма родов. Виды асинклитических вставлений. Диагностировать нафантоме неправильные вставления головки. Диагностировать неправильные положения плода, выпадение пуповины.

Тема 3.11 Акушерские кровотечения. Кровотечения в I – II половине беременности (предлежание плаценты, преждевременная отслойка нормально расположенной плаценты)

Виды кровотечения во время беременности, Кровотечение в первой половине беременности. Кровотечение во второй половине беременности (предлежание плаценты, преждевременная отслойка нормально расположенной плаценты). Акушерская помощь на догоспитальном этапе. Роль акушерки в выявлении и профилактике этих осложнений

Практическое занятие

Занятия проводятся в отделении патологии, в родзале: проводят курацию беременных с подозрением на предлежание плаценты, преждевременную отслойку нормально расположенной плаценты во время беременности. Выделять группу повышенного риска по кровотечению. Определяют группу крови и Rh- фактор под контролем преподавателя. Участие в приеме родов, выделении последа. Разбор истории родов с данной патологией. Неотложная помощь по стандартам.

Практическое занятие

Проводят курацию беременных с экстрагенитальными заболеваниями. Выявляют среди беременных группу повышенного риска по заболеваниям.

Тема 3.3 Аномалии развития плода

Общие данные о патологии плода. Критические факторы. Перинатальные скрининги. Аномалия развития пуповины, амниона, плаценты. Методы диагностики аномалии, влияние их на течение беременности и родов. Трофобластические заболевания. Внутриутробная смерть плода: причины, диагностика, профилактика. Роль акушерки в диагностике антенатальной гибели плода.

Тема 3.4 Невынашивание беременности

Понятие о невынашивании. Современный взгляд на причину невынашивания беременности. Понятие об антенатальной, интранатальной, неонатальной, перинатальной смертности. Течение и ведение родов при преждевременных родах. Осложнения.

Тема 3.5 Перенашивание беременности

Понятие о перенашивании. Современный взгляд на причину перенашивания беременности. Понятие ранней и поздней неонатальной, перинатальной смертности. Течение и ведение родов при запоздалых родах. Осложнения.

Практическое занятие

Занятия проводятся в роддоме: составляют план ведения беременности и родов при невынашивании и перенашивании. Определяют признаки недоношенности и переносимости новорожденных. Принципы ухода за новорожденными с данными патологиями.

Тема 3.6 Тазовые предлежания плода

Причины тазовых предлежаний. Классификация. Диагностика. Течение и ведение беременности и родов. Осложнения в родах для матери и плода.

Тема 3.7 Многоплодная беременность

Варианты многоплодной беременности. Диагностика. Особенности течения и ведения беременности и родов. Осложнения.

Практическое занятие

Занятия проводятся в кабинете доклинической практики: на фантоме, кукле изучают диагностику тазового предлежания плода: определяют положение, предлежание, выслушивание сердцебиения плода. Биомеханизм родов при тазовых предлежаниях. Пособие по Цовьянову при чисто ягодичном предлежании. Осложнения для матери и плода. В роддоме участвуют в приеме родов при тазовом предлежании. Занятия проводятся в отделении патологии беременных: проводят курацию беременных с данной патологией. Диагностика многоплодной беременности. Течение беременности и родов. Роль акушерки в профилактике возможных осложнений.

Тема 3.8 Аномалии родовой деятельности

Физиология и патология родовой деятельности. Методы регистрации сократительной деятельности матки и оценка ее эффективности. Регуляция сократительной деятельности матки. Патологический прелиминарный период. Аномалии родовой деятельности, классификация. Диагностика аномалий родовой деятельности. Выявление групп повышенного риска.

емін және оңалту шараларын ұйымдастыра білуде; Арнайы: АҚ 1. Өмірге қауіп төндіретін және шұғыл жағдайларда медициналық көмек көрсете білуде; АҚ 2. Гинекологиядағы емнің және алдын-алудың қазіргі жаңа әдістерін, отбасын жоспарлау әдістерін білуде құзырлы болуы қажет.	
--	--

3 «Акушерия» пәнінің тақырыптық жоспары мен мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№	Тараулар мен тақырыптардың атауы	Барлығы	Теория	Практика
	III курс IV- семестр	74	21	53
I тарау Кіріспе				
1.1	Қазақстан Республикасында акушерия-гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Акушерлердің құқықтары мен міндеттері. Акушериядағы деонтология. Нормативті-құқықтық құжаттамалар. Қазақстан Республикасында перинатальды көмек көрсетуді аймақтандыруды ұйымдастыру	2	2	-
1.2	Әйел жыныс мүшелерінің анатомиясы мен физиологиясы. Әйел жамбасы және жамбас түбі. Іштегі нәрестенің басы - босану объектісі	6		6
2 тарау Физиологиялық акушерия				
2.1	Жүктіліктің физиологиясы. Жүкті әйел организміндегі өзгерістер	8	2	6
2.2	Перинатология негіздері	2	2	-
2.3	Жүктіліктің диагностикасы. Жүкті әйелдерді тексеру әдістемесі	18	6	12
2.4	Акушериялық стационарда сепсистік аурулардың алдын алу	8	2	6
2.5	Босану. Босанудың басталу себептері. «Қауіпсіз ана». Іштегі нәрестенің құрсақшілік гипоксиясы. Жаңа туылған нәресте асфиксиясы. Қалыпты босанудан кейінгі кезең	24	6	18

2.6	Отбасын жоспарлау	6	1	5
	IV курс, V семестр	102	30	72
3 тарау Патологиялық акушерия				
3.1	Жүктілікпен байланысты аурулар. Жүктілер гестозы. Ерте және кеш дамитын гестоздарды емдеу принциптері, босандырып алу мерзімдері	24	6	18
3.2	Жүктілік пен босану ағымына экстрагениталдық аурулардың тигізетін әсері	16	4	12
3.3	Іштегі нәресте дамуының ауытқулары	2	2	-
3.4	Жүктілікті көтере алмаушылық	10	2	6
3.5	Ұзаққа созылған жүктілік		2	
3.6	Нәрестенің жамбасымен келуі	10	2	6
3.7	Көп ұрықты (іштегі нәресте) жүктілік		2	
3.8	Босану әрекетінің ауытқуы	8	2	6
3.9	Жамбастың ауытқуы. Жамбас ауытқулары кезінде босанудың ағымы және босандыру	8	2	6
3.10	Нәресте басының шалқайып орналасуы. Нәрестенің көлденең және қиғаш орналасуы	8	2	6
3.11	Акушериялық қан кету. Жүктіліктің I - II жартысындағы қан кету (плацентаның алда жатуы, қалыпты орналасқан плацентаның мезгілінен ерте ажырауы)	16	4	12
	IV- курс VI - семестр	64	19	45
3.12	Босану кезінде және босанғаннан кейін қан кету. Геморрагиялық шок, ДТҚҰ (ДВС) – синдром. Қағанақ суының эмболиясы. Босану кезінде және босанудан кейінгі ерте кезеңдерде туындайтын қан кетумен күресудің қазіргі әдістері. Акушериялық қан кету кезінде шұғыл көмек көрсету стандарттары	26	8	18
3.13	Босанғаннан кейінгі кезеңдегі сепистік аурулар	10	4	6
3.14	Босану кезіндегі жарақаттанушылық (травматизм)	16	4	12

тролем преподавателя. Наблюдают за роженицей и ведением родов. Заполняют партограммы. Участвуют в проведении туалета новорожденных. Оценивают состояния новорожденных по шкале Апгар. Знакомятся с современными методами реанимации новорожденных. Знакомятся с принципами организации работы послеродового отделения. Работа в палатах совместного пребывания «матери и дитя». Знакомятся с принципами грудного вскармливания. Уход за молочными железами при трещинах, техника сцеживания грудного молока. Знакомятся с современными методами контрацепции в послеродовом периоде. Проведение бесед на темы: «Гигиена послеродового периода», «Профилактика маститов».

Тема 2.6 Планирование семьи

Планирование семьи, понятие, определение ВОЗ. Современные методы контрацепции.

Практическое занятие

Занятия проводятся в женской консультации, в кабинете по планированию семьи, роддоме в послеродовом отделении, учащиеся проводят беседы по современным методам контрацепции

Раздел 3 Патологическое акушерство

Тема 3.1 Заболевания, связанные с беременностью. Гестозы беременных. Современные принципы лечения ранних и поздних гестозов, сроки родоразрешения

Понятие о гестозах. Современные теории этиопатогенеза гестозов беременных. Клиническая классификация. Клинические симптомы всех форм и стадий гестозов. Принципы современной комплексной интенсивной терапии ранних и поздних гестозов, с учетом формы, степени, тяжести течения. Неотложная помощь при тяжелых формах позднего гестоза на догоспитальном этапе. Сроки родоразрешения. Выявление среди беременных групп повышенного риска по гестозам. Роль акушерки в выявлении, наблюдении, уходе и лечении беременных с гестозом.

Практическое занятие

Занятия проводятся в отделении патологии, родзале, проводят курацию беременных с гестозом. Учатся составлять план ведения беременности и родов при различных формах гестоза. Оценивают состояние беременных и оказывают помощь на догоспитальном этапе. Осуществляют наблюдение за беременной, роженицей и родильницей с гестозом.

Тема 3.2 Влияние экстрагенитальных заболеваний на течение беременности и родов

Определение степени риска при вынашивании беременности с заболеваниями внутренних органов: заболевания сердечно-сосудистой системы, болезни кроветворных органов, эндокринные заболевания, болезни мочевыделительной системы. Сроки госпитализации. Особенности течения беременности и родов. Осложнения. Инфекционные заболевания, инфекции передаваемые половым путем, венерические заболевания, ВИЧ- инфекция. Пути заражения. Влияние на плод. Показания к прерыванию беременности. Прогноз для матери и плода. Беременность и изосерологическая несовместимость крови матери и плода. «Острый живот» в акушерстве.

исследование на зеркалах, влагиальное исследование и др.). Диагностика поздних сроков беременности. Достоверные признаки беременности. Дополнительные методы исследования беременности (УЗИ, эхография, электро-фонокардиография плода, амниоскопия). Наблюдение за состоянием плода за течением нормальной беременности. Продолжительность беременности. Определение срока беременности и выдачи декретного отпуска, определение даты родов. Гигиена и питание беременных. Физиопсихопрофилактическая подготовка к родам

Практическое занятие

Определение положения, позиции, вида и предлежания плода, учатся выслушивать сердцебиение плода. Определять срок беременности, срок родового отпуска, срок родов. В женской консультации принимают участие в приеме беременных – заполняют индивидуальные карты беременных, собирают анамнез, определяют состояние беременной (измерение артериального давления, пульса), измерение таза, окружности живота и высоты стояния дна матки. Выписывают направления на обследование, заполняют обменные карты. Проводят наружные обследования. Проводят беседы на темы: «Гигиена беременной», «Питание беременной женщины»

Тема 2.4 Профилактика септических заболеваний в акушерских стационарах

Факторы и пути передачи внутрибольничных инфекций. Санитарно-гигиенические требования и противоэпидемический режим в акушерском стационаре и гинекологическом отделении. Асептика, антисептика. Понятие дезинфекции, стерилизации. Действующие приказы.

Практическое занятие

Занятия проводятся в роддоме: изучение особенности асептики и антисептики в акушерстве. Требования к личной гигиене медицинского персонала. Обработка рук персонала. Меры индивидуальной защиты медицинского персонала. Особенности уборки помещений акушерского стационара.

Тема 2.5 Роды. Причины наступления родов. Безопасное материнство. Внутритрунная гипоксия плода. Асфиксия новорожденного. Нормальный послеродовой период

Периоды родов, их продолжительность, изгоняющие силы. Биомеханизм родов при переднем и заднем виде затылочного предлежания плода. Безопасное материнство. Клиническое течение и ведение родов. Причины, признаки внутритрунной гипоксии плода и ее лечение. Признаки асфиксии плода. Нормальный послеродовой период, его продолжительность. Принципы грудного вскармливания.

Практическое занятие

Занятия проводятся в кабинете доклинической практики, в роддоме: изучают биомеханизм родов при переднем и заднем виде затылочного предлежания. На фантомах, на куклах проводят роды в индивидуальных палатах, готовят пакет для приема родов. По картинкам, слайдам изучают позиции роженицы в I, II периоде родов. В роддоме участвуют в приеме рожениц, заполняют при поступлении паспортную часть истории родов. Определяют состояние беременной (измерение артериального давления, пульса). Наружное обследование рожениц, измерение таза, окружности живота и высоты стояния дна матки. Определяют группу крови и Rh-фактор под кон-

3.15	Акушериялық операциялар. Операциядан кейінгі кезеңде күтім жасау	12	3	9
	Барлығы	240	70	170

3.2 Пән бойынша үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тарау Кіріспе

1.1 тақырып Қазақстан Республикасында акушерия-гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Акушерлердің құқықтары мен міндеттері. Акушериядағы деонтология. Нормативті-құқықтық құжаттамалар. Қазақстан Республикасында перинатальды көмек көрсетуді аймақтандыруды ұйымдастыру

Акушерия туралы түсінік. Орыс акушериясының даму тарихы. Қазақстан Республикасында акушерияның даму тарихы. Қазақстан Республикасында босандыруды және гинекологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Акушерия-гинекологиялық сала мекемелері. Өртүрлі деңгейде мамандандырылған көмек көрсету түрлері мен сатылары. Акушерия-гинекологиялық көмек көрсететін мекемелердің міндеттері мен құқықтары. Құжаттамалары. Перинатальды күтім жасау туралы қазіргі көзқарастар. Акушердің толғатқан және босанған әйелдерге күтім жасаудағы рөлі. Медициналық этика мен деонтологияның негіздері.

1.2 тақырып Әйел жыныс мүшелерінің анатомиясы мен физиологиясы. Әйел жамбасы және жамбас түбі. Іштегі нәрестенің басы - босану объектісі

Әйел жыныс мүшелерінің құрылымы. Қынаптың тазалық дәрежесі мен флорасы. Жамбас шелмайы мен көршілес ағзалардың (тікшек, қуық, зәр шығару каналы) топографиясы. Кіші жамбас астауында ішперденің жүру жолы. Жатырдың және анабездің байламды аппараты, оның маңызы. Әйел жыныс мүшелерінің қан және лимфа жүйелері. Иннервациясы. Сүт бездері. Әйел өміріндегі кезеңдер, қалыпты етеккір циклі, әйел организміндегі циклдік өзгерістер, етеккір циклінің нейрогуморалдық реттелуі.

Практикалық сабақ:

Сабақ клиникаға дейінгі кабинетте өтеді: әйел жыныс мүшелерінің анатомиясын зерттеу. Әйел жыныс мүшелерін қарап тексеру. Айнамен тексеру, қынап (іншек) арқылы қос қолмен тексеру (фантомда). Кестелер мен анализдер арқылы қынаптың тазалық дәрежесін анықтау. Етеккір циклінің күнтізбесін жүргізу. Қажетсіз жүктіліктен сақтанудың физиологиялық әдістері. Ересек әйелдер жамбасы, жамбас сүйектерінің құрылымы. Әйел жамбасының еркек жамбасынан айырмашылығы. Жамбас бөлімдері. Үлкен және кіші жамбас астауы, жамбастың сыртқы өлшемдері. Кіші жамбас астауының жазықтықтары және оның өлшемдері, диагональдық және нағыз конъюгатаны анықтау. Жамбастың өткізгіш бағыты. Жамбастың иілу бұрышы мен оның маңызы. Жамбас түбінің құрылымы. Нәресте басының құрылымы мен өлшемдері. Соловьев индексі өлшеу.

2 бөлім Физиологиялық акушерия

2.1 тақырып Жүктіліктің физиологиясы. Жүкті әйел организміндегі өзгерістер

Жүктіліктің физиологиясы туралы түсінік. Аналық жыныстық жасушаның және шәулеттің құрылымы. Ұрықтану. Плацентаның, кіндікбаудың, қағанақ суының қызметі. Фетоплацентарлық жүйе туралы түсінік. Жүктіліктің қауіпті кезеңдері. Әйел организмнің жүктіліктің әртүрлі мерзіміне бейімделуі.

Практикалық сабақ

Сабақ клиникаға дейінгі кабинетте және әйелдерге кеңес беру мекемелерінде өтеді. Плацентаның, кіндікбаудың, қағанақ суының құрылымы мен қызметін муляждарды және слайдтарды қолдана отырып үйрену. Фантомда қынап арқылы тексеру, жатыр мойнағын айнамен қарау, жағындылар алу сияқты дағдыларды үйрену.

2.2 тақырып Перинатология негіздері

Перинатология туралы негізгі түсінік. Перинатальды патология дамуының қауіпкер факторлары. Эмбрион мен іштегі нәрестенің дамуына әсер ететін сыртқы ортадағы факторлар. Фетоплацентарлық жүйе, іштегі нәрестенің жағдайын бағалау. Фетоплацентарлық жеткіліксіздік. Перинаталдық патологиялар, оның алдын алу шаралары.

2.3 тақырып Жүктілік диагностикасы. Жүкті әйелдерді тексеру әдістемесі

Жүктіліктің ерте мерзімін анықтау. Жүктіліктің күдік туғызатын және нақты белгілері. Жүктіліктің ерте мерзімінде жүргізілетін тексеру әдістері (сұрастыру, қарап тексеру, айнамен тексеру, қынап арқылы тексеру және т.б.). Жүктіліктің кеш мерзімін диагностикалау. Жүктіліктің нақты (айқындайтын) белгілері. Жүктілікті зерттеудің қосымша әдістері (УДЗ, эхография, іштегі нәрестенің электро-фонокардиографиясы, амниоскопия). Қалыпты жүктілік кезінде іштегі нәрестенің жағдайын қадағалау. Жүктіліктің ұзақтығы. Жүктіліктің мерзімін анықтау және декреттік демалыс беру, босану күнін анықтау. Жүкті әйелдер гигиенасы және олардың тамақтануы. Босануға физиопсихопрофилактикалық дайындық.

Практикалық сабақ

Іштегі нәрестенің орналасуын, позициясын, түрін анықтау және жүрек соғысын тыңдау. Жүктіліктің мерзімін, босануға дейін демалыс беру және босану мерзімін анықтау. Әйелдерге кеңес беру мекемелерінде жүкті әйелдерді қабылдауға қатысу: жүкті әйелдердің жеке картасын толтыру, анамнезін жинау, жағдайларын (қан қысымын, тамыр соғысын) анықтау, жамбасын, іш шеңберін және жатыр түбінің биіктігін өлшеу, тексерулерге жолдама жазып беру, айырбас картасын толтыру. Акушериялық сыртқы зерттеулер жүргізу. «Жүкті әйелдің гигиенасы» және «Жүкті әйелдің тамақтануы» тақырыптарына сұхбат жүргізуге дайындалу.

2.4 тақырып Акушериялық стационарда сепсистік аурулардың алдын алу

Ауруханашілік инфекцияның пайда болу факторлары және таралу жолдары.

Акушериялық стационардағы және гинекология бөлімшесіндегі санитария-гигиеналық және індетке қарсы режимдер. Асептика мен антисептика. Зарарсыздандыру мен залалсыздандыру туралы түсінік. Қолданыстағы бұйрықтар.

на различных уровнях. Задачи, обязанности и права всех видов учреждений акушерско-гинекологической помощи. Документация. Современные представления о перинатальном уходе. Роль акушерки в уходе за роженицей, родильницей. Основы медицинской этики и деонтологии.

Тема 1.2 Анатомия и физиология женских половых органов. Женский таз и тазовое дно. Головка плода, как объект родов

Строение женских половых органов. Флора и степень чистоты влагалища. Топография тазовой клетчатки и смежных органов (прямой кишки, мочевого пузыря, мочеиспускательного канала). Ход брюшины малого таза. Связочный аппарат матки и яичников, его значение. Кровеносная и лимфатическая система женских половых органов. Иннервация. Молочные железы. Периоды в жизни женщины, нормальный менструальный цикл, циклические изменения во всем организме, нейрогуморальная регуляция менструального цикла.

Практическое занятие

Занятия проводятся в кабинете доклинической практики: изучение анатомии женских половых органов. Проведение осмотра женских половых органов. Обследование с помощью зеркал, двуручное влагалищное исследование (на фантоме). По таблицам, анализам определение степени чистоты влагалища. Вести календарь менструального цикла. Физиологический метод предохранения от нежелательной беременности. Таз взрослой женщины, строение отдельных костей таза. Отличие женского таза от мужского. Отделы таза. Большой и малый таз, наружные размеры таза. Плоскости малого таза и его размеры, определение диагональной и истинной конъюгаты. Проводная ось таза. Угол наклона таза и его значение. Строение тазового дна. Строение, размеры головки плода. Измерение индекса Соловьева

Раздел 2 Физиологическое акушерство

Тема 2.1 Физиология беременности. Изменения в организме беременной женщины

Понятие о физиологии беременности. Строение яйцеклетки и сперматозоида. Оплодотворение. Функции плаценты, пуповины, околоплодных вод. Понятие о фетоплацентарной системе. Критические периоды беременности. Адаптация организма женщины к беременности в различные сроки беременности.

Практическое занятие

Занятия проводятся в кабинете доклинической практики и женской консультации. На муляжах, по слайдам изучают строение и функции плаценты, пуповины, околоплодных вод. На фантоме учатся проводить влагалищное исследование, осматривать шейку матки при помощи зеркал, берут мазки.

Тема 2.2 Основы перинатологии

Перинатология, основные понятия. Факторы риска развития перинатальной патологии. Факторы окружающей среды, влияние на развитие эмбриона и плода. Фетоплацентарная система, оценка состояния плода. Фетоплацентарная недостаточность. Перинатальная патология, профилактика.

Тема 2.3 Диагностика беременности. Методика обследования беременных.

Диагностика ранних сроков беременности. Сомнительные, вероятные признаки беременности. Методы обследования в ранние сроки беременности (опрос, осмотр,

3.3	Аномалии развития плода	2	2	-
3.4	Невынашивание беременности	10	2	6
3.5	Перенашивание беременности		2	
3.6	Тазовые предлежания плода	10	2	6
3.7	Многоплодная беременность		2	
3.8	Аномалии родовой деятельности	8	2	6
3.9	Аномалии таза. Течение и ведение родов при аномалиях таза	8	2	6
3.10	Роды при разгибательных предлежаниях. Поперечное и косое положение плода	8	2	6
3.11	Акушерские кровотечения. Кровотечения в I - II половине беременности (предлежание плаценты, преждевременная отслойка нормально расположенной плаценты)	16	4	12
IV курс, VI семестр		64	19	45
3.12	Кровотечение в последовом и послеродовом периоде. Геморрагический шок, ДВС-синдром. Эмболия околоплодными водами Современные методы борьбы с кровотечениями в последовом и раннем послеродовом периодах. Стандарты оказания неотложной помощи при акушерских кровотечениях.	26	8	18
3.13	Послеродовые септические заболевания	10	4	6
3.14	Родовой травматизм	16	4	12
3.15	Акушерские операции. Уход в послеоперационном периоде	12	3	9
Итого:		240	70	170

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1 Введение

Тема 1.1 Организация акушерско-гинекологической помощи в РК. Права и обязанности акушерки. Деонтология в акушерстве. Нормативно-правовая документация. Организация регионализации перинатальной помощи в Республике Казахстан

Понятие акушерство. История развития русского акушерства. История развития акушерства в Республике Казахстан. Организация родовспоможения и гинекологической помощи в Республике Казахстан. Учреждения акушерско-гинекологического профиля. Виды и этапность специализированной помощи

Практикалық сабақ

Сабақ перзентханада өтеді: акушериядағы асептика мен антисептиканың ерекшеліктерін үйрену. Медицина қызметкерлерінің жеке басының гигиенасына қойылатын талаптар. Қызметкерлердің өз қолын өңдеуі. Медицина қызметкерлерінің өз жеке басын қорғауы. Акушериялық стационар бөлмелерін жинастыру ерекшеліктері.

2.5 тақырып Босану. Босанудың басталу себептері. «Қауіпсіз ана». Іштегі нәрестенің құрсақішілік гипоксиясы. Жаңа туылған нәресте асфиксиясы. Қалыпты босанудан кейінгі кезең

Босанудың кезеңдері, ұзақтығы, босану күштері. Шүйдесімен келген іштегі нәрестені босанудың биомеханизмі. «Қауіпсіз ана». Босанудың ағымы және оны жүргізу. Іштегі нәресте гипоксиясының себептері, белгілері және оны емдеу. Іштегі нәресте асфиксиясының белгілері. Қалыпты босанудан кейінгі кезең, оның ұзақтығы. Емшекпен тамақтандырудың принциптері.

Практикалық сабақ

Сабақ клиникаға дейінгі кабинетте және перзентханада өтеді: шүйдесімен келген нәрестені босанудың биомеханизмін зерттеу. Жеке палаталарда фантом, қуыршақ бойынша босануды жүргізу, босануды қабылдауға пакет дайындау. Суреттер, слайдтар бойынша босанудың I,II кезеңіндегі толғақ әйелдің жағдайын анықтау. Перзентханада босанушыны қабылдауға қатысу, босану тарихының төлқұжаттық бөлімін толтыру. Жүкті әйелдің жағдайын анықтау (қан қысымын өлшеу, тамыр соғысын анықтау). Босанушыға акушериялық сыртқы зерттеулер жүргізу, жамбас өлшемдерін, іш шеңберін, жатыр түбінің биіктігін өлшеу. Оқытушының бақылауымен қан топтары мен резус факторды анықтау. Босанушыны қадағалау, босануды жүргізу. Партограмманы толтыру. Жаңа туылған нәрестені тазалауға қатысу. Нәрестенің жағдайын Апгар шкаласы бойынша бағалау. Жаңа туылған нәресте реанимациясы әдістерімен танысу. Босанғаннан кейінгі бөлменің жұмысын ұйымдастыру принциптерімен танысу. «Ана мен бала» бөлмесінде жұмыс істеу. Емшекпен тамақтандыру принциптерімен танысу. Жарылған емшекке күтім жасау, сүтті сығып тастау техникасы. Босанғаннан кейінгі кезеңде контрацепцияның қазіргі әдістерімен танысу. «Босанғаннан кейінгі кезеңдегі гигиена» және «Маститтің алдын алу» тақырыптары бойынша сұхбат жүргізу.

2.6 тақырып Отбасын жоспарлау

Отбасын жоспарлау, ДДҰ туралы түсінік. Контрацепцияның қазіргі әдістері.

Практикалық сабақ

Сабақ әйелдерге кеңес беру мекемелерінде, отбасын жоспарлау кабинеттерінде, перзентханадағы босанғаннан кейінгі бөлімде өтеді, білім алушы контрацепцияның қазіргі әдістері туралы сұхбат жүргізеді.

3 бөлім Патологиялық акушерия

3.1 тақырып Жүктілікпен байланысты аурулар. Жүктілер гестозы. Ерте және кеш дамиды гестоздарды емдеу принциптері, босандырып алу мерзімдері

Гестоз туралы түсінік. Жүктілер гестозы этиопатогенезінің қазіргі теориялары. Клиникалық жіктелісі. Гестоздардың барлық кезеңдері мен түрлерінің клиникалық симптомдары. Ерте және кеш туындайтын гестоздар ағымының түрлерін, дәрежесін,

ауырлығын ескере отырып қазіргі кешенді қарқынды ем қолдану принциптері. Госпитализациялауға дейінгі кезеңде кеш туындайтын гестоздардың ауыр түрінде шұғыл көмек көрсету. Босандырып алу мерзімі. Жүктілер арасында гестозға қауіптілігі жоғары топтарды анықтау. Акушердің гестозды жүктілерді анықтаудағы, қадағалаудағы, оларға күтім жасаудағы және емдеудегі рөлі.

Практикалық сабақ:

Сабақ перзентханада, патология бөлімшесінде жүргізіледі, гестозы бар жүкті әйелдерді курациялау. Өртүрлі гестоздар кезінде жүктілікті және босануды жүргізу жоспарын құруға қатысу. Жүкті әйелдердің жағдайын бағалау және госпитальға дейінгі кезеңде көмек көрсету. Гестозы бар жүкті, толғатқан және босанғаннан кейінгі әйелдерді қадағалауды жүзеге асыру.

3.2 тақырып Жүктілік пен босану ағымына экстрагениталдық аурулардың тигізетін әсері

Ішкі ағзалардың ауруы (жүрек-қантaмыр жүйесі, қан түзетін ағзалар, эндокринді аурулар, зәр шығару жүйесінің аурулары) бар жүктіліктің қауіп-қатер дәрежесін анықтау. Госпитализациялау мерзімі. Жүктілік пен босану ағымының ерекшеліктері. Асқынулары. Жұқпалы аурулар, жыныс жолдары арқылы берілетін инфекция, венерологиялық аурулар, АИТВ-инфекциясы. Іштегі нәрестеге тигізетін әсері. Жүктілікті ұзу көрсеткіштері. Ана мен іштегі нәресте үшін болжамы. Жүктілік және ана мен нәресте қанының изосерологиялық сәйкессіздігі. Акушериядағы «іштеспе»

Практикалық сабақ

Экстрагениталдық аурулармен сырқаттанатын жүкті әйелдерге курация жасау. Жүкті әйелдер арасында аурулар бойынша қауіптілігі жоғары топтарды анықтау.

3.3 тақырып Іштегі нәресте дамуының ауытқулары

Іштегі нәресте патологиялары туралы жалпы мәлімет. Перинатальдық скрининг әдістері. Кіндікбаудың, амнионның, плацентаның ауытқулары. Ауытқуларды диагностикалау әдістері, оның жүктілік пен босану ағымына тигізетін әсері. Трофобластық аурулар. Іштегі нәрестенің өлімі: себептері, диагностикасы, профилактикасы.

3.4 тақырып Жүктілікті көтере алмаушылық

Жүктілікті көтере алмаушылық туралы түсінік. Себептері жайында қазіргі көзқарас. Антенаталдық, интранаталдық, неонаталдық, перинаталдық өлім-жітімділік туралы түсінік. Мезгілінен бұрын босануды жүргізу және ағымының ерекшеліктері. Асқынулары.

3.5 тақырып Ұзаққа созылған жүктілік

Ұзаққа созылған жүктілік туралы түсінік. Себептері жайында қазіргі көзқарас. Жүктілік пен босануды жүргізу ерекшеліктері. Ерте және кеш туындайтын неонаталдық және перинаталдық өлім-жітімділік туралы түсінік. Кешігіп босанудың ағымы және оны жүргізу. Асқынулары.

Практикалық сабақ

Сабақ перзентханада өтеді. Жүктілікті көтере алмаушылық пен ұзаққа созылған жүктілік кезінде босануды жүргізу жоспарын құру. Шала туылған және мерзімінен өтіп туылған нәрестелердің белгілерін анықтау. Осы патологиялармен сырқаттанатын нәрестелердің белгілерін анықтау және оларға күтім жасау.

СК 2. Знать новые современные методы профилактики и лечения в гинекологии, методы планирования семьи.	
---	--

3 Тематический план и содержание дисциплины « Акушерство»

3.1 Тематический план дисциплины

№	Наименование разделов и тем	Всего	Теория	Практика
III курс, IV семестр		74	21	53
Раздел 1 Введение				
1.1	Организация акушерско-гинекологической помощи в РК. Права и обязанности акушерки. Деонтология в акушерстве. Нормативно-правовая документация. Организация регионализации перинатальной помощи в Республике Казахстан.	2	2	-
1.2	Анатомия и физиология женских половых органов. Женский таз и тазовое дно. Головка плода, как объект родов	6		6
Раздел 2 Физиологическое акушерство				
2.1.	Физиология беременности. Изменения в организме беременной женщины	8	2	6
2.2	Основы перинатологии	2	2	
2.3.	Диагностика беременности. Методика обследования беременных	18	6	12
2.4.	Профилактика септических заболеваний в акушерских стационарах	8	2	6
2.5.	Роды. Причины наступления родов. Безопасное материнство. Внутриутробная гипоксия плода. Асфиксия новорожденного. Нормальный послеродовый период	24	6	18
2.6.	Планирование семьи	6	1	5
IV курс, V семестр		102	30	72
Раздел 3 Патологическое акушерство				
3.1	Заболевания, связанные с беременностью. Гестозы беременных. Современные принципы лечения ранних и поздних гестозов, сроки родоразрешения	24	6	18
3.2	Влияние экстрагенитальных заболеваний на течение беременности и родов	16	4	12

БК 9. Знать физиологию человека в различных возрастных периодах и использовать их при изучении специальных дисциплин; БК 10. Определить характер патологической реакции, владеть техникой микроскопирования и дифференцирования различных патологических процессов по микропрепаратам; БК 11. Знать природу микробов, вирусов их роль в развитии инфекционного процесса, инфекционного контроля и инфекционной безопасности пациентов и медицинского персонала в структурных подразделениях медицинских организаций. Профессиональными: ПК 1. Уметь организовывать сестринский уход и наблюдение за пациентами, владеть техникой выполнения процедур и манипуляций; ПК 2. Знать основные симптомы и синдромы нарушений функций систем и органов, владеть методикой подготовки пациентов к лабораторным, функциональным и инструментальным методам исследования; ПК 3. Уметь оказывать неотложную доврачебную медицинскую помощь и квалифицированную медицинскую помощь взрослому и детскому населению; ПК 4. Владеть приемами первой медицинской помощи при различных видах повреждений, методами ухода за хирургическими больными, методами сердечно-легочной реанимации; ПК 5. Владеть современными методами интенсивной терапии и реанимации при заболеваниях и критических состояниях во всех возрастных группах и знать организацию восстановительного лечения и реабилитации пациентов в условиях стационара МО; Специальными: СК 1. Уметь оказывать медицинскую помощь при неотложных и угрожающих жизни состояниях;	- выполнять медицинские манипуляций в родовспомогательных учреждениях. Компетентен в вопросах: - медицинской этики и деонтологии; - санитарно-гигиенического режима в акушерских стационарах; - ухода за беременными в пределах своей компетенции; - неотложной помощи на догоспитальном этапе при тяжелых состояниях беременных; - в вопросах планирования семьи.
--	---

3.6 тақырып Нәрестенің жамбасымен келуі

Нәрестенің жамбасымен келуінің себептері. Жіктемесі. Диагностикасы. Жүктілік пен босанудың ағымы және оларды жүргізу. Босану кезінде ана мен балада туындайтын асқынулар.

3.7 тақырып Көп ұрықты (іштегі нәресте) жүктілік

Көп ұрықты жүктіліктің варианттары. Диагностикасы. Жүктілік пен босануды жүргізу ерекшеліктері. Жүктілік пен босанудың ағымы және оларды жүргізу. Асқынулары.

Практикалық сабақ

Сабақ клиникаға дейінгі кабинетте өтеді: Фантомда, қуыршақта нәрестенің жамбасымен келуін диагностикалауды үйрену: іштегі нәрестені орналасуын анықтау, жүрек соғысын тыңдау. Жамбасымен келген нәрестені босанудың биомеханизмі. Бөксесімен келген нәрестеге жасалатын Цовьянов әдісі. Ана мен балада туындайтын асқынулар. Перзентханада нәрестенің жамбасымен келуі кезінде босануды қабылдауға қатысу. Сабақ жүкті әйелдер патологиясы бөлімінде өтеді: осы патологиялармен сырқаттанатын жүкті әйелдерді курациялау. Көпұрықты жүктілікті диагностикалау. Жүктілік пен босанудың ағымы. Акушердің мүмкін болатын асқынулардың алдын алудағы рөлі.

3.8 тақырып Босану әрекетінің ауытқуы

Босану әрекетінің физиологиясы және патологиясы. Жатырдың жиырылу қызметін анықтау әдістері және оның тиімділігін бағалау. Жатырдың жиырылу әрекетінің реттелуі. Патологиялық прелиминарлық кезең. Босану әрекетінің ауытқулары, жіктемесі. Жоғары қауіп-қатер топтарын анықтау.

Практикалық сабақ

Сабақ перзентханада өтеді. Білім алушылар жатырдың тонусын және жатыр мойнағының ашылу қарқынын анықтайды. Жоғары қауіп-қатер тобын анықтайды. Партограмма толтырады. Ем жүргізуге қатысады.

3.9 тақырып Жамбастың ауытқуы. Жамбас ауытқулары кезіндегі босанудың ағымы және босандыру

Анатомиялық, функционалдық тар жамбас туралы түсінік. Жіктемесі. Босану биомеханизмінің ерекшеліктері. Диагностикасы. Жүктіліктің ағымы. Босануды жүргізу. Өртүрлі пішінді тар жамбас кезіндегі асқынулардың алдын алу. Акушердің тар жамбасты диагностикалаудағы, асқынуларының алдын алудағы және дер кезінде госпитализациялаудағы рөлі. Жамбас ауытқуы кезінде операциялық жолмен босандыру көрсетімдері.

Практикалық сабақ

Сабақ әйелдерге кеңес беру мекемелерінде, патология бөлімшесінде өтеді: жамбастың сыртқы көлемін, Михаэлис ромбысын өлшеу және оның пішінін анықтау. Соловьев индексі өлшеу. Диагональдық және нақты конъюгатаны анықтау. Вастен белгісін анықтау. Іштегі нәресте салмағын шамалап анықтау.

3.10 тақырып Нәресте басының шалқайып орналасуы. Нәрестенің көлденең және қиғаш орналасуы

Нәресте басының шалқайып орналасуы: төбемен, маңдаймен, бетпен келуі. Диа-

гностикасы. Нәрестенің төбемен және бетпен келуі кезіндегі босану биомеханизмі және босануды жүргізу. Нәрестенің маңдаймен келуін диагностикалау және осындай жағдайларда қолданылатын акушерлік тәсіл. Нәресте басының тік және жоғары орналасуы. Асинклитикалық орнығудың түрлері. Акушердің нәресте басының дұрыс орналаспауы кезіндегі асқынулардың алдын алуда атқаратын рөлі.

Практикалық сабақ

Сабақ клиникаға дейінгі кабинетте өтеді: шалқайып орналасу түрлерін анықтау. Босану биомеханизмінің ерекшеліктері. Асинклитикалық орнығудың түрлері. Фантомда нәресте басының дұрыс орналаспауын диагностикалау. Іштегі нәрестенің дұрыс орналаспауын диагностикалау, кіндікбаудың түсуі.

3.11 тақырып Акушериялық қан кету. Жүктіліктің I - II жартысындағы қан кету (плацентаның алда жатуы, қалыпты орналасқан плацентаның мезгілінен ерте ажырауы)

Жүктілік кезеңіндегі қан кетудің түрлері. Жүктіліктің бірінші жартысында қан кету. Жүктіліктің екінші жартысында қан кету (плацентаның алда орналасуы, қалыпты орналасқан плацентаның мезгілінен ерте ажырауы). Госпитальға дейінгі кезеңде акушериялық көмек көрсету. Акушердің осындай асқынуларды анықтаудағы және олардың алдын алудағы рөлі.

Практикалық сабақ

Сабақ патология бөлімшесінде, перзентханада өтеді: плацентасы алда орналасқан, жүктілік кезінде қалыпты орналасқан плацентаның мерзімінен ерте ажырауына күдік туғызған әйелдерге курация жүргізу. Қан кету бойынша жоғары қауіп-қатер топтарын анықтау. Оқытушының көмегімен қан топтарын және резус-факторды анықтау. Босандыруға қатысу. Осы патологиялармен босану тарихын талқылау. Стандарт бойынша шұғыл көмек көрсету.

3.12 тақырып Босану кезінде және босанғаннан кейін қан кету. Геморрагиялық шок, ДТҚҰ (ДВС) – синдром. Қағанақ суының эмболиясы. Босану кезінде және босанудан кейінгі ерте кезеңдерде туындайтын қан кетумен күресудің қазіргі әдістері. Акушериялық қан кету кезінде шұғыл көмек көрсету стандарттары

Босану кезіндегі қан кету: I-II-III кезеңінде және босанғаннан кейінгі ерте кезеңде туындайтын қан кетулер.

Физиологиялық қан кетуді есептеу және оны қалпына келтіру ережелері. Жүктілік және босану кезінде қан кетудің алдын алу. Босанғаннан кейін кешірек туындайтын қан кетулер, себептері, клиникасы, диагностикасы. Геморрагиялық шок, кезеңдеріне байланысты клиникалық көрінісі. Диагностикасы. ДТҚҰ (ДВС)-синдром: себептері, жіктелімі, клиникасы, диагностикасы. Қағанақ суының эмболиясы: себептері, клиникалық белгілері. Босану және босанудан кейінгі ерте кезеңдерде туындайтын қан кетулермен күресудің қазіргі әдістері. Госпитальға дейінгі кезеңде акушерлік көмек көрсету. Акушердің асқынуларды анықтаудағы және олардың алдын алудағы рөлі. Акушериялық қан кету кезінде шұғыл көмек көрсету стандарттары.

Практикалық сабақ

Сабақ перзентханада өтеді: қан кету бойынша жоғары қауіп-қатер тобын анықтау. Оқытушының көмегімен қан тобы мен резус-факторды анықтау. Босандыруға қатысу.

2 Планируемые результаты обучения дисциплины

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты, запланированные в типовой учебной программе
Обучающийся должен обладать следующими компетенциями: Базовыми: БК 1. Знать нравственные нормы регулирования отношений между людьми в обществе, основные законы и закономерности диалектического развития, использовать основные понятия и действия законов в практической деятельности; БК 2. Иметь представление о политических системах и политических режимах, человеческом измерении политики; БК 3. Знать общие положения экономической теории, владеть основами экономики, экономической ситуации в стране и за рубежом; БК 4. Иметь представление о современных компьютерных технологиях и их применении в современной медицине, использовать современные информационные технологии в профессиональной деятельности; БК 5. Уметь выписывать рецепты, объяснить значения терминов греко-латинского происхождения, знать общие закономерности фармакодинамики и фармакокинетики лекарственных средств; БК 6. Знать общие закономерности происхождения и развития жизни, строение и функционирования клеток тканей, органов и систем организма в норме и в патологии; БК 7. Владеть методикой установления типов и форм наследственных болезней и использовать полученные знания при изучении клинических дисциплин; БК 8. Знать роль причин, условий и реактивных свойств организма в возникновении, развитии и исходе болезни, месторасположения и строение всех тканей и органов тела человека, их основные функции и применять полученные знания в клинической практике;	В результате изучения дисциплины обучающийся: знает: - организацию акушерской помощи в РК; - законодательство по охране здоровья матери и ребенка; - методы диагностики; - физиологию и патологию беременности и родов; - экстагенитальную патологию; - болезни, передаваемые половым путем; - методы оказания неотложной помощи; - пути профилактики и реабилитации; - принципы ухода за беременными, роженицами и родильницами; - скринговые методы диагностики и профилактики врожденных и наследственных заболеваний. умеет: - проводить наблюдение за течением беременности и родов; - устанавливать диагноз; - выявлять группу риска; - принимать нормальные роды; - оказывать неотложную помощь; - проводить мероприятия по гигиеническому воспитанию и медико – гигиеническому консультированию населения; - владеет навыками приема родов; - определять сроки беременности, специальными и дополнительными методами обследования; - работать в системе первичной медико-санитарной помощи;

1 Пояснительная записка

В связи с введением нового Государственного общеобязательного стандарта образования (далее - ГОСО) по специальности 0301000 - «Лечебное дело» установленного уровня квалификации 0301023 - «Акушер (ка)» создана типовая учебная программа «Акушерство».

Дисциплина «Акушерство» предназначено для подготовки акушерки общей практики к самостоятельной работе в учреждениях родовспоможения, является неотъемлемой частью программы формирования профессиональной компетенции будущего специалиста. В типовой учебной программе уделяется большое внимание принципам профилактической направленности в медицинском обслуживании женщин, с перспективами развития медицины. Знание Кодекса Республики Казахстан «О здоровье населения», законодательных и нормативно-правовых документов по охране здоровья материнства и детства, с этическими и правовыми нормами, профилактике внутрибольничных инфекций и вопросам ухода за беременными, роженицами, родильницами с учетом компетенций акушерки.

Предмет включает в себя разделы:

- организация акушерско-гинекологической помощи в Казахстане;
- вопросы профилактики внутрибольничных инфекций;
- физиологическое акушерство;
- патологическое акушерство;

Дисциплина предусматривает интеграцию с другими клиническими дисциплинами: сестринское дело в акушерстве, пропедевтика внутренних болезней, внутренние болезни, детские болезни, общая хирургия, анестезиология и реанимация, а также с общепрофессиональными дисциплинами. Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При разработке рабочих учебных программ организация образования имеет право изменять объем учебного времени, выделенного в типовом учебном плане на изучение дисциплины в пределах 15-25%, при сохранении объема учебного времени, отведенного на цикл, при использовании современных технологий обучения (ГОСО РК 4.05-2008 «Образование среднее. Техническое и профессиональное. Основные положения»)

Формы проведения занятий:

- учебные занятия по расписанию учебного заведения (теоретические, практические и индивидуальные);
- самостоятельные занятия обучающихся во внеурочное время.

Осы патологиялармен босану тарихын талқылау. Стандарт бойынша шұғыл көмек көрсету. Босану және босанудан кейін туындайтын патологиялар кезінде шұғыл көмек көрсетуге қатысу. Гемотрансфузияға қатысу. Босану тарихы бойынша бала жолдасын қолмен бөліп алу жағдайларын талдауға қатысу. Клиникалық хаттамалар бойынша шұғыл көмек көрсету.

3.13 тақырып Босанғаннан кейінгі кезеңдегі сепсистік аурулар

Босанғаннан кейінгі асқынулар және этиологиясы сепсистік емес аурулар туралы түсінік. Босанғаннан кейінгі сепсистік аурулар. Жіктемесі, клиникасы, диагностикасы, емдеу принциптері. Босанғаннан кейін туындайтын маститтер: этиопатогенезі, жіктемесі, диагностикасы, емі.

Практикалық сабақ

Сабақ перзентханада өтеді: жалпы күтім жасау, босанудан кейінгі бөлімшедегі және «ана мен бала» палаталарындағы жұмысты ұйымдастыру принциптерімен танысу. Қолданыстағы бұйрықтар бойынша санитариялық тәртіпті сақтау. Емшекпен тамақтандыру принциптері. Жарылған емшекке күтім жасау, емшектегі сүтті сығып тастау техникасы. «Босанғаннан кейінгі гигиена», «Маститтің алдын-алу» тақырыптарына сұхбат жүргізу.

3.14 тақырып Босану кезіндегі жарақаттанушылық (травматизм)

Акушериялық жарақаттанушылықтың түрлері: сыртқы жыныс мүшелерінің, шатаралықтың, қынаптың, жатыр мойнағының, жатырдың жырытылуы, жатырдың айналып кетуі. Акушериялық жыланкөздер. Себептері. Жіктемесі. Диагностикасы. Клиникасы. Госпитальға дейінгі кезеңде жүргізілетін акушерлік тәсілдер. Тасымалдаушылық туралы мәселелерді шешу. Акушердің осы асқынуларды анықтаудағы және олардың алдын алудағы рөлі.

Практикалық сабақ

Сабақ клиникаға дейінгі кабинетте өтеді: муляждарда, фантомдарда айнамен жатыр мойнағын қарауды, шатаралыққа тігіс салуды үйрену. Перзентханада босану тарихы бойынша босану жолдарында туындайтын әртүрлі жарақаттармен танысу.

3.15 Акушериялық операциялар. Операциядан кейінгі кезеңде күтім жасау

Акушериялық операциялар туралы жалпы мәлімет. Акушериялық операциялардың жіктемесі. Операция көрсетімдері, операцияға дайындық. Қазіргі жансыздандырудың принциптері. Акушердің операцияға дайындаудағы, оны орындаудағы және операциядан кейінгі науқасқа күтім жасаудағы рөлі.

Практикалық сабақ

Сабақ клиникалық практикаға дейінгі кабинетте өтеді: аспаптарды, ақжаймаларды, тігіс материалдарын дайындау. Фантомда операциялық үстелді және операцияға қажетті құрал-жабдықтарды дайындауды үйрену. Перзентханада акушериялық операциялардың орындалуын бақылау. Операциядан кейін босанған әйелге күтім жасауды жүзеге асыру. Босану тарихы бойынша әртүрлі операцияларға талдау жасау.

4 Оқу үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологиясын таңдау пәннің мазмұндық ерекшелігіне байланысты және білім алушылардың мейіркениң біліктілігіне сәйкес гинекологиялық аурулармен сырқаттанатын науқастарды, жүкті, толғатқан және босанған әйелдерге күтім жасауда білімін, іскерлігін, дағдысын қалыптастыруға бағытталуы керек (МЖМБС және білім беру бағдарламасының қараңыз). МЖМБС бойынша базалық, кәсіптік және арнайы құзыреттілікті қалыптастыруға арналған модульдік оқудың құрылымы енгізілген. Практикалық сабақтарды өткізгенде топты 8 адамнан аспайтын топшаларға бөлу қарастырылған.

Практикалық дағдыларын жетілдіру үшін пән бойынша диплом алдындағы практика қарастырылған.

Бағдарлама оқытудың түріне, ұйымдастырылуына, мазмұны мен оқыту әдісіне дәйекті өзгертулер мен толықтырулар енгізуге құқық береді. Оқыту барысында қазіргі заманға сай оқу-әдістемелік әдебиеттер, жаңа оқу және анықтама құралдарды, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқыту бағдарламаларын қолдануды ұсынады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білімді бақылау түрлеріне: бастапқы, ағымды, аралық және қорытынды бақылау енеді. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастыру кезінде компетенциялы-бағдарлау практикалық жұмыстар мен тестік тапсырмалар қарастырылады. Бақылау түрін таңдау құқығы қарастырылған. Қорытынды аттестация негізгі клиникалық пәндер бойынша кешенді түрде 2 кезең бойынша өткізіледі: теория және практика.

Содержание

1. Пояснительная записка	24
2. Планируемые результаты обучения дисциплины.	25
3. Тематический план и содержание дисциплины	27
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса	35
5. Контроль планируемого результата обучения	35
6. Литература и средства обучения	36

Настоящая типовая учебная программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Авторы:

1. Дуйсенова Н.С. - преподаватель акушерства и гинекологии ГККП «Западно-Казахстанский медицинский колледж»;
2. Исакова Л.А. - преподаватель акушерства и гинекологии ГККП «Западно-Казахстанский медицинский колледж».

Эксперты:

1. Дмитриенко Н.Б. – директор Перинатального центра Западно-Казахстанской области;
2. Джумашева Т.С. - заместитель директора по лечебной работе Перинатального центра Западно-Казахстанской области;
3. Сакиева А.Е. – преподаватель ЦМК «Хирургия, акушерство и гинекология» Актюбинского медицинского колледжа.

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и ГККП «Западно-Казахстанский медицинский колледж», г. Уральск.

2 ВВЕДЕНА впервые.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом образования 2010 г. по специальности 0301000 - «Лечебное дело» с квалификацией 0301023 - «Акушер (ка)».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министерства здравоохранения Республики Казахстана от 5 августа 2010 г. № 604.

6 Әдібиеттер және оқу құралдары*

6.1 Негізгі әдебиеттер

Мемлекеттік тілде:

1. Бисембаева Р.С., Раисова Ә.Т., Нұрқасымова Р.Ф. Оқулық. «Акушерия», – Алматы. 2004.
2. Көзденева Р.С., Сейітмәмбетова Н.Қ., Оқулық «Акушерлік» – Алматы. 2000.

Орыс тілінде:

1. Акушерство: учебник + CD. В.Е.Радзинский. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2008. – 904 с.
2. Сестринское дело в акушерстве и гинекологии: учебник. М.В. Дзигуа. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2011. – 528 с.

6.2 Қосымша әдебиеттер

1. Внутрибольничная инфекция: учебное пособие. В. Л. Осипова. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2009. – 256 с.
2. Гинекология. Л.Н. Василевская, В.М. Грищенко, В.П. Юровская, Н.А. Щербина. - Ростов - на - Дону, «Феникс», 2007.
3. «Акушерство и гинекология. Практикум» Т.Е. Белокриницкая. – Ростов-на-Дону. «Феникс» - 2007.
4. Перинатальное акушерство. В.Б. Цхай. - Ростов-на-Дону, «Феникс», 2007.
5. В.И Дуда «Акушерство» Москва 2005.
6. Программа ВОЗ «Безопасное материнство», 2008.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикалық және көрнекі құралдар;
2. Қағаз және электронды нұсқадағы тестілер;
3. Қағаз және электронды нұсқадағы оқу-әдістемелік құралдар;
4. Диапозивтер, слайдтар, оқулық фильмдер;
5. Такырыптық плакаттар жиынтығы;
6. Тестілер мен есептер жинағы.

Ескерту: Әдебиеттер тізімін жыл сайын жаңартуға болады.

**МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ**

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

АКУШЕРСТВО

Специальность: 0301000 - «ЛЕЧЕБНОЕ ДЕЛО»

Квалификация: 0301023 - «Акушер (ка)»

Объём часов - 240

Астана 2010